

Шеремет А. В.

Університет Григорія Сковороди в Переяславі

СТИЛЬОВІ ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ ФЕМІНАТИВІВ В УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ АНГЛОМОВНИХ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ (НА МАТЕРІАЛІ ПЕРЕКЛАДІВ ТВОРІВ ДЖ. Р. Р. МАРТІНА)

Робота присвячена стильовим особливостям вживання фемінної лексики у перекладах текстів художніх творів іноземними мовами на українську. Авторка розглядає їх на матеріалі перекладів Н. І. Тисовської перших трьох книг циклу Дж. Р. Р. Мартіна «Пісня льоду та полум'я» («Гра престолів», «Битва королів», «Буря мечів»), а також роману «Вогонь і кров».

Мова літературних перекладів є досить консервативною та стилістично чутливою водночас, адже переклад має бути актуальним та максимально наближеним до стильових і жанрових особливостей оригінального твору. Фемінативи є не просто вимогою часу, стильовим маркером або засобом експресивізації, але й лексичним інструментом, який вносить переклади на українську мову до світового літературного контексту.

Дослідження фемінної лексики у мові перекладів на українську мову здебільшого не стосуються літературних перекладів зарубіжних прозових творів. Метою роботи є дослідження лексичного розмаїття фемінативів в адаптації англomовної серії романів українською мовою.

Найбільшими з розглянутих груп лексики є група на позначення жінок за родом занять, група фемінної лексики, вираженої складними словами. Крім традиційних найменувань жінок за віком або статусом, частотними є назви самиць та фемінні назви предметів і природних явищ. Окремою великою групою є елементи вульгарно-лайливої лексики на позначення осіб жіночої статі.

Загалом було досліджено 70 лексичних одиниць, 21 з яких є лексемами на позначення осіб жіночої статі за родом занять, 10 фемінних лексем є складними словами, 6 одиниць – елементами вульгарно-лайливої фемінної лексики, 6 лексем утворюють групу жінок за правовим статусом, 5 фемінативів-прізвиськ, 2 фемінативи на позначення жінок за емоційним ставленням до об'єкта висловлювання, 2 лексеми на позначення померлих жіночої статі, 3 фемінативи, утворені від прикметників, 2 фемінні лексеми на позначення жінок за віком, виражених складними словами. Також нараховано дві окремі групи фемінної лексики, вжитої не на позначення жінок, а саме 8 назв об'єктів, природних явищ та пісень, виражених іменниками жіночого роду з фемінізуючими суфіксами –ка/-иц, та 6 фемінативів-назв самиць.

Ключові слова: фемінативи, лінгвогендерологія, перекладознавство, літературний переклад.

Постановка проблеми. Активне вживання фемінативів у мові повсякденного спілкування українців та мові ЗМІ накладає відбиток на функціонування художнього стилю сучасної української мови. Ці мовні процеси відображаються на мові перекладів художньої літератури з іноземних мов на українську. У пошуках найбільш вдалих лінгвістичних засобів для перекладу та адаптування текстів українські перекладачі звертають увагу, зокрема, на їхню доступність та актуальність. Нині в усьому світі спостерігається надзвичайно активний вихід фемінної лексики з мовної периферії, яка у різний спосіб обмежує їхнє вживання. Фемінативи сприяють розширенню стильового художнього та лексичного розмаїття твору, його виразності та індивідуальності, а під

час перекладу – адаптації художнього тексту до мови, на яку він буде перекладений.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Незважаючи на це, нині існує не так багато досліджень цієї теми українськими мовознавцями, що визначає актуальність роботи. Зокрема, І. М. Шпілько досліджує компаративний аспект вживання фемінативів у роботі «Фемінативи з формантом -ка в українській та словацькій мовах» [7, с. 383].

Деякі дослідники фокусуються на проблемах перекладів фемінних агентивів, такі як Ю. С. Літковець («Гендерні особливості назв посад і професій у франко-українському перекладі»), Я. А. Баранцев («Фемінативи в текстах публіцистичного стилю французької та україн-

ської мов»). Фемінативи в перекладних текстах у історичному розрізі вивчає М. П. Брус: у своїй монографії вчена посилається на роботу В. В. Німчука «Лексеми *раб* та *слуга* в українських перекладах богослужбових текстів» [4, с. 420; 1, с. 8; 2, с. 14; 5, с. 8].

Фемінативам у художніх текстах присвячені роботи І. В. Гаврилюк «Легенда про Лйорону: проблема символіки імен жіночих водних божеств у латиноамериканській та українській міфології. Зіставний аспект», О. М. Смольницької «Відтворення фемінитивів у шотландській поезії (Роберт Бернс і народні балади)» [2, с. 99].

Постановка завдання. Метою статті є розгляд та аналіз стильового аспекту вживання фемінативів в українських перекладах художньої літератури іноземними мовами на матеріалі перекладів Н. І. Тисовською перших трьох книг циклу Дж. Р. Р. Мартіна «Пісня льоду та полум'я» («Гра престолів», «Битва королів», «Буря мечів»), а також роману «Вогонь і кров».

Виклад основного матеріалу. Українські перекладачі створюють конкурентоспроможний продукт, який визнається та отримує схвальні відгуки від експертів в усьому світі. Хоча численне вживання фемінативів у англомовних текстах стало примітним останніми роками, все більше перекладачів вдаються до використання фемінативів у роботі з текстами середини та кінця ХХ ст.

Використання фемінативів сприяє не лише експресивізації текстів або передачі особливостей мови героїв твору, але також й передачі стильової єдності тексту, виходячи за рамки мови розмовного спілкування.

Найбільшою з розглянутих є група лексем на позначення назв жінок за родом занять, що має такі підгрупи залежно від суфіксу:

1) з фемінізуючим суфіксом **-ка**: «Гарненькі – такі, як *покоївка* нашої леді Танди, проведуть веселеньку ніч, але не думай, що це не торкнеться старих, немічних і бридких» (Джордж Р. Р. Мартін, «Гра престолів», т. 2, пер. Н. І. Тисовської, с. 725); «Хочете попорати *кухарку*, мілорде?» (Джордж Р. Р. Мартін, «Битва королів», пер. Н. І. Тисовської, с. 556); «Іноді дорогою вони бачили інших людей – селян у полях, свинопасів зі свинями, *молочарку* з коровою, зброносця, що доправляв якість повідомлення поритою коляями дорогою» (Джордж Р. Р. Мартін, «Буря мечів», пер. Н. І. Тисовської, с. 844); «РІПКА, *посудниця і кухарчучка*». (Джордж Р. Р. Мартін, «Битва королів», пер. Н. І. Тисовської, с. 839); «І буде перша восьмирічна *лицарка*?» (Джордж Р. Р. Мар-

тін, «Буря мечів», пер. Н. І. Тисовської, с. 525); «Коронована *жебрачка*, – думала Дані» (Джордж Р. Р. Мартін, «Битва королів», пер. Н. І. Тисовської, с. 504); «Коли мені було тринадцять, я одружився з *селючкою*». (Джордж Р. Р. Мартін, «Битва королів», пер. Н. І. Тисовської, с. 558); «СТАРА НАН, *казкарка*, колишня *мамка*, вельми похилого віку». (Джордж Р. Р. Мартін, «Битва королів», пер. Н. І. Тисовської, с. 839); «Трохи випивки – і старі *пралі* та смердючі *свинарки* видадуться симпатичними, як ти, *любонько*» (Джордж Р. Р. Мартін, «Битва королів», пер. Н. І. Тисовської, с. 725);

2) з фемінізуючим суфіксом **-ниця**: «Останнім часом вона більше нагадувала мокрого щура, ніж панську *чайницю*» (Джордж Р. Р. Мартін, «Буря мечів», пер. Н. І. Тисовської, с. 663); «Я цілувався з *подавальницею* з шинку, яку знав колись». (Джордж Р. Р. Мартін, «Буря мечів», пер. Н. І. Тисовської, с. 299); «*Служниці* кажуть, тут привиди» (Джордж Р. Р. Мартін, «Битва королів», пер. Н. І. Тисовської, с. 176); «Он моя *сестра – мисливиця*» (Джордж Р. Р. Мартін, «Буря мечів», пер. Н. І. Тисовської, с. 135); «Її чорне волосся було обтяте «під *горщик*», а вбрана вона була в шкіряний костюм *вершниці* і посріблену кольчугу» (Джордж Р. Р. Мартін, «Гра престолів» у пер. Н. І. Тисовської, с. 362); «Понід *вивіскою* «Курного поляна» – місцевої пивниці – стояли дві *прислужниці*» (Джордж Р. Р. Мартін, «Гра престолів» у пер. Н. І. Тисовської, с. 389); «*Розпусницею*, яка своїми трутками і трунками прив'язувала до себе чоловіків – і тілом, і душею?» (Джордж Р. Р. Мартін, «Вогонь і кров» пер. Н. І. Тисовської, с. 389);

3) з просторічним суфіксом **-их (-ух)**: «Колісь у мене була коханка з *рибачих*, то вона казала, що простолод має кращу приказку» (Джордж Р. Р. Мартін, «Гра престолів» у пер. Н. І. Тисовської, с. 52); «Малі, яким воювати ще було зарано, носитимуть воду й підтримуватимуть багаття, кротівська *повитуха* допомагатиме Клайдасу та мейстру Еймону з пораненими, а в Трипалого Гоба знагла з'явилося стільки кухтиків, мішальників і різальників цибулі, аж він не знав уже, що з ними робити» (Джордж Р. Р. Мартін «Буря мечів», пер. Н. І. Тисовської, с. 713).

Наступною за чисельністю групою лексик є фемінативи, що є складними словами: «Арія назвала її на честь *князівни-воїтельки* з ріки Ройн, яка зі своїм мечем перетнула вузьке море» (Джордж Р. Р. Мартін, «Гра престолів» у пер. Н. І. Тисовської, с. 76); «Ще за дві ночі померла *дівчинка-немовля*» (Джордж Р. Р. Мартін «Битва королів» у пер. Н. І. Тисовської, с. 174);

«Глянеш на неї – ну просто міцна **дівка-селючка**, але розмовляє, як пані й має на поясі довгий меч і кинджал» (Джордж Р. Р. Мартін «Буря мечів» у пер. Н. І. Тисовської, с. 222); «**Серсі-захисниця** поклала синові руку на плече» (Джордж Р. Р. Мартін «Буря мечів» у пер. Н. І. Тисовської, с. 687); «**Джонови сестри-зведенючки** супроводжували королевичів» (Джордж Р. Р. Мартін, «Гра престолів» у пер. Н. І. Тисовської, с. 55). Одне зі слів жінка/жона: «**Брат мій правив в Сімох Королівствах / Каже він своїй відьмі-жоні / Його власність собі забереу я, / А синок хай ножа покуштує**» (Джордж Р. Р. Мартін «Буря мечів» у пер. Н. І. Тисовської, с. 785); «**Їдучи знайомими вулицями в товаристві двохсот північан, мейстра без ланцюга й потворної жінки-дивачки**» (Джордж Р. Р. Мартін «Буря мечів» у пер. Н. І. Тисовської, с. 809); «**Що я був з Мансом Райдером і взяв собі жінку-дикунку**» (Джордж Р. Р. Мартін «Буря мечів» у пер. Н. І. Тисовської, с. 1001); «**То було ще до приходу андалів і задовго до того, як вузьке море перепливли жінки-втікачки з міст Ройну; тисячі королівств на цих землях тоді належали першим людям, які відібрали їх у дітей пралісу**» (Джордж Р. Р. Мартін, «Гра престолів» у пер. Н. І. Тисовської, с. 238); «**Матінка Марис була з Видолу: на острові в мартингородській гавані вона в маточнику вивчила декілька поколінь дівчат-сиріток**» (Джордж Р. Р. Мартін, «Вогонь і кров», у пер. Н. І. Тисовської, с. 182).

У текстах представлені елементи вульгарно-лайливої феміної лексики та емоційно забарвлені фемінативи: «**Йоренова мандрьоха**, – гукнув він» («Гра престолів», т. 2, пер. Н. І. Тисовської, с. 479); «**Подумає, що я дурена чи брехуха**» (Джордж Р. Р. Мартін «Буря мечів», пер. Н. І. Тисовської, с. 377); «**Міра – жабоїдка з Перешийку, тож Бран не міг засуджувати її за те, що ловить стільки жаб, а все ж**» (Джордж Р. Р. Мартін «Буря мечів», пер. Н. І. Тисовської, с. 129); «**Коханка, ще й байстрючка**, – та Серсі грець хопить, якщо Оберин хоче взяти її з собою на весілля» (Джордж Р. Р. Мартін «Буря мечів», пер. Н. І. Тисовської, с. 506); «**У харчівні на Блошиному Дні вже встигнула спалахнути сварка, в результаті якої один з тайрелівських солдатів загинув, а двоє людей лорда Гаргалена обварилися, а потім ще одна буча зчинилася у дворі: крихтіна зморщена матуся Мейса Тайрела обізвала Еларію Санд «сучкою-гадючкою»**» (Джордж Р. Р. Мартін «Буря мечів» у пер. Н. І. Тисовської, с. 684); «**Золоті плащі дали їм прізвисько «три шльондри», адже це вони, спокусниці, перші вітатимуть Станіса**» (Джордж

Р. Р. Мартін «Битва королів» у пер. Н. І. Тисовської, с. 614); «**Зачулися крики «хвойда», «братова підстилка», звернені до королеви, а Тиріона обсіпали вересками «виродок» і «недоросток»**» (Джордж Р. Р. Мартін «Битва королів» у пер. Н. І. Тисовської, с. 514).

Досліджувана фемінна лексика вживається на позначення жінок за певним правовим статусом:

1) із суфіксом **-ка**: «**І що вона тепер його бранка**» (Джордж Р. Р. Мартін «Буря мечів», пер. Н. І. Тисовської, с. 235); «**Ти – годованка корони**» (Джордж Р. Р. Мартін «Буря мечів», пер. Н. І. Тисовської, с. 375); «**Ти – моя полонянка, Ігритто**» (Джордж Р. Р. Мартін «Битва королів», пер. Н. І. Тисовської, с. 640);

2) із суфіксом **-ниця**: «**Ігритта пішла з ним; Стира це завжди драгувало, та коли він намагався її відпровадити, вона йому нагадувала, що народилася вільною жінкою, а не уклінницею**» (Джордж Р. Р. Мартін, «Гра престолів» т. 3, пер. Н. І. Тисовської, с. 548); «**Я поширила чутку, ніби тримаю в заручницях і меншу, та це неправда**» (Джордж Р. Р. Мартін «Битва королів», пер. Н. І. Тисовської, с. 58); «**Ти? І що мені робити з клятвопорушницею?**» (Джордж Р. Р. Мартін, «Гра престолів» у пер. Н. І. Тисовської, с. 400).

Фемінативи із суфіксом **-ниця** вживаються на позначення померлих жіночої статі: «**Він і досі кохає його сестру – оту сіреньку шістнадцятирічну небіжчицю**» (Джордж Р. Р. Мартін, «Гра престолів» у пер. Н. І. Тисовської, с. 88); «**Обличчя потопельниці**, – подумала Кетлін» (Джордж Р. Р. Мартін, «Битва королів», пер. Н. І. Тисовської, с. 305).

Вживаними є також фемінативи, утворені від прикметників: «**Щасливиця**, – подумав він, – вона щасливиця, поцілована вогнем» (Джордж Р. Р. Мартін, «Буря мечів», пер. Н. І. Тисовської, с. 354); «**Оця мала худуля?**» (Джордж Р. Р. Мартін, «Буря мечів», пер. Н. І. Тисовської, с. 392); «**Арія заслухалася, сьорбаючи з кухля розведене вино, якого їй дозволила випити рудокоса**» (Джордж Р. Р. Мартін, «Гра престолів», т. 3, пер. Н. І. Тисовської, с. 393).

Серед досліджуваного лексичного матеріалу виділяються розмовні фемінні елементи з оцінним ставленням до суб'єкта висловлювання: «**Боги благословили цю пару трьома міцними діточками – двома чудовими королевичами й однією королівною, пестункою всієї країни**» (Джордж Р. Р. Мартін, «Вогонь і кров», у пер. Н. І. Тисовської, с. 259); «**Коли королевич Деймон кинув бойовий клич, по всіх річках почали збиратися лицарі, солдати й скромні селяни, які ще пам'ятали Окрасу**

Королівства, татову **мазунку**, пам'ятали, як вона всміхалася, як причаровувала їх під час юнацької подорожі приріччям» (Джордж Р. Р. Мартін, «Вогонь і кров» пер. Н. І. Тисовської, с. 390).

Не стало винятком традиційне позначення феміною лексикою групи жінок за віком, виражених складними словами: «Ліанні було всього шістнадцять – неймовірно мила **дівчина-дитина**» (Джордж Р. Р. Мартін, «Гра престолів» у пер. Н. І. Тисовської, с. 48); «Чи повірять судді, що Тиріонова **дівчинка-дружина** отруїла короля, а її чоловік нічогосінько про це не знав?» (Джордж Р. Р. Мартін «Буря мечів» у пер. Н. І. Тисовської, с. 854).

Крім традиційних жіночих найменувань, у творі присутні назви предметів або явищ, виражені лексемами з фемінізуючими суфіксами та закінченнями жіночого роду (**-ка, -ниц**): «До Давоса долинули крики: «**Сміливицею**» поширювалося полум'я» (Джордж Р. Р. Мартін «Битва королів» у пер. Н. І. Тисовської, с. 709); «Звісна річ, її усміхнені вуста трошки тремтіли, коли брати покинули її на палубі «**Мореспритниці**», але дівчинка добре вивчила потрібні слова та промовила їх з мужністю і гідністю» (Джордж Р. Р. Мартін «Битва королів» у пер. Н. І. Тисовської, с. 509); ««Лорд Стефон», «**Голодранка** Дженна», «**Меткий меч**», «**Веселий володар**» і ще деякі й справді встигли піднятися вище за той послід піромантів, так» (Джордж Р. Р. Мартін «Буря мечів» пер. Н. І. Тисовської, с. 141); «Вейон Пул уже домовився, що Санса з Арією за три дні відпливуть на «**Відьмі-вітряниці**» з Браавоса» (Джордж Р. Р. Мартін, «Гра престолів» у пер. Н. І. Тисовської, с. 471); «Придворні літописи повідомляють, що **септа** Ізабель, **леді** Люсінда й інші жінки, дібрані для двору Алісанни Таргарієн, сіли на купецьку галеру «**Мислива молодиця**» на світанку, на сьомий день другого місяця року 50 ВЗ і з ранковим припливом вирушили на Драконстон» (Джордж Р. Р. Мартін, «Вогонь і кров», у пер. Н. І. Тисовської, с. 153); «**Материні сльози**», і «**Молодка** Менні мокла», і «Лорд Гарт поїхав під дощем», а тоді ще й «У Кастамері дощ» (Джордж Р. Р. Мартін «Буря мечів» у пер. Н. І. Тисовської, с. 522); «На вулицях її кличуть Червоною **Вістункою**, – сказав Вейріс» (Джордж Р. Р. Мартін «Битва королів» у пер. Н. І. Тисовської, с. 66). Цікавою є назва, утворена складанням основ чоловічого та жіночого роду: «Її належав валерійський меч – **Димосестра**; Вісенія вправно ним володіла, адже нарівні з братом тренувалася з самого малечку» (Джордж Р. Р. Мартін, «Вогонь і кров» пер. Н. І. Тисовської, с. 14).

Серед дослідженого матеріалу присутні фемінативи-прізвиська: «Але незаміжня донька лорда Ейнара, яка згодом отримав прізвисько Дейніс **Дрімливиця**, уві сні передбачила загибель Валерії у вогні» (Джордж Р. Р. Мартін, «Вогонь і кров» пер. Н. І. Тисовської, с. 10); «**Сейра** кликала їх **Пригожа Пері й Тернослива**» (Джордж Р. Р. Мартін, «Вогонь і кров» пер. Н. І. Тисовської, с. 300); «Були часи, коли її любили і панство, і протолюд, коли її кликали **Окрасою Королівства**» (Джордж Р. Р. Мартін, «Вогонь і кров» пер. Н. І. Тисовської, с. 380); «**Рейнісіна дракониця** Міліс на прізвисько **Красна Панна** розлінилася, та якщо її роздрочити, вона ще люта» (Джордж Р. Р. Мартін, «Вогонь і кров» пер. Н. І. Тисовської, с. 381); «Коли її дядько, сумнозвісний скнара, відмовився платити викуп, її продали у будинок подушок, де вона так піднялася, що стала славетною **куртизанкою Чорною Лебідкою**, фактичною **правителькою Ліса**» (Джордж Р. Р. Мартін, «Вогонь і кров», пер. Н. І. Тисовської, с. 342).

У розглянутих перекладах часто вживаються назви самиць. Це використання пов'язано із сюжетною композицією оригінальних творів: «Віддана, як **олениця**, оточена вовками» (Джордж Р. Р. Мартін, «Битва королів» у пер. Н. І. Тисовської, с. 52); ««**Вовчиця!**» Арія розхлюпала пиво». (Джордж Р. Р. Мартін «Битва королів» у пер. Н. І. Тисовської, с. 81); «**Забагато всього**, – Серсі, невгамовна, як **левиця**, зачала ходити у вихорі спідниць» (Джордж Р. Р. Мартін, «Битва королів» у пер. Н. І. Тисовської, с. 282); «Людина непомірних апетитів, ненажера, пияк і відомий розпусник, Мун цюночі лягав з новою жінкою і зробив дітей стільком, аж послухники почали поширювати плітку, що від його сімені завагітніє і **ялівка**» (Джордж Р. Р. Мартін, «Вогонь і кров» у пер. Н. І. Тисовської, с. 112); «**З велеткою?** – розсміявся Рик Довгоспис. – Ні, з **мамонтихою!** – зареготав Тормунд. – Ха!» (Джордж Р. Р. Мартін, «Буря мечів» у пер. Н. І. Тисовської, с. 213); «**Дракониця** Вісенії звалася Вагар, дракониця Рейніс – Мераксис, а Рейган літав на Балеріоні на прізвисько **Чорний Жах**» (Джордж Р. Р. Мартін, «Битва королів» у пер. Н. І. Тисовської, с. 172).

Висновки і пропозиції. Загалом було досліджено 70 лексичних одиниць, 21 з яких є лексемами на позначення осіб жіночої статі за родом занять, 10 фемінних лексем є складними словами, 6 одиниць – елементами вульгарно-лайливої фемінної лексики, 6 лексем утворюють групу жінок за правовим статусом, 5 фемінативів-прізвиськ, 2 фемінативи на позначення жінок

за емоційним ставленням до об'єкта висловлювання, 2 лексеми на позначення померлих жіночої статі, 3 фемінативи утворені від прикметників, 2 фемінні лексеми на позначення жінок за віком, виражені складними словами. Також нараховано

дві окремі групи фемінної лексики, вжитої не на позначення жінок, а саме 8 назв об'єктів, природних явищ та пісень, виражених іменниками жіночого роду з фемінізуючими суфіксами **-ка/-иц**, 6 фемінативів-назв самиць.

Список літератури:

1. Баранцев Я. А. Фемінитиви в текстах публіцистичного стилю французької та української мов. *Філологічні студії* : збірник статей студентів, магістрантів, молодих учених. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2019. С. 8–12.
2. Брус М. П. Б89 Фемінитиви в українській мові: генеза, еволюція, функціонування : монографія. Івано-Франківськ : ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2019. 440 с.
3. Гаврилюк І. В. Легенда про Льорону: проблема символіки імен жіночих водних божеств у латиноамериканській та українській міфології. Зіставний аспект. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Серія: Мовознавство*. 2017. Вип. 1 (27). С. 97–102.
4. Літковець Ю. С. Гендерні особливості назв посад і професій у франко-українському перекладі. *Мовні і концептуальні картини світу*. 2015. Вип. 1. С. 420–428.
5. Німчук В. В. Лексеми *раб* і *слуга* в українських перекладах Нового Завіту. *Українська мова*. 2011. № 1. С. 3–27.
6. Смольницька О. М. Відтворення фемінитивів у шотландській поезії (Роберт Бернс і народні балади) (Reproduction of feminitives in Scottish poetry (Robert Berns and folk ballads)). *English for Specific Purposes*. 2017. Вип. 4. С. 131–135.
7. Шпілько І. М. Фемінитиви з формантом *-ка* в українській і словацькій мовах. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Мовознавство*. 2010. Т. 18. Вип. 16. С. 383–388.

Sheremet A. V. STYLISTIC SPECIFICATIONS OF USAGE FEMINITIVES IN TRANSLATIONS LITERATURE IN ENGLISH INTO UKRAINIAN (ON BEHALF G. R. MARTIN'S SERIES OF NOVELS TRANSLATED INTO UKRAINIAN LANGUAGE)

This article is focused on the stylistic specifications of the use of feminitives in the translation of literature texts of foreign authors into Ukrainian. The author explores it on the basis of N. I. Tysovska's translations of the first three books of J. R. Martin's cycle "A Song of Ice and Fire" ("Game of Thrones", "A Clash of Kings", "A Storm of Swords"), and the novel "Fire and Blood".

The language of literature translations is quite conservative and stylistically sensitive at the same time, because the translations must be relevant and as close as possible to the stylistic and genre features of the original texts. Feminitives are not just a requirement of time, a stylistic marker or an instrument of expression, but also a lexical tool that includes Ukrainian translations into the world literature context.

Studies of feminitives in the language of text translations into Ukrainian are mostly not related to literary translations of prose works. The aim of this article is to study the lexical diversity of feminitives in the adaptation of the original series of novels in the Ukrainian language.

The largest of the considered groups of feminitives denote women by occupation, and the second largest group of feminitives is lexically expressed in complex words. In addition to the traditional nominations of women by age or status, also there are feminitives denoting objects, names of songs and natural phenomena. A separate large group of lexical elements contains vulgar and abusive vocabulary, denoting females.

*Totally the author described 70 lexical, 21 of which are nominations denoting females by occupation, 10 feminitives are expressed as complex words, 6 units – elements of vulgar-abusive feminine vocabulary, 6 elements describing a group of women by legal status, 5 feminitive nicknames, 2 feminitives – to denote women emotionally in relation as the object of expression, 2 tokens – to denote the dead females, 3 feminitives are derived from adjectives, and 2 feminitives denote women by age, expressed in complex words. Also, there are two separate groups of feminitive vocabulary used not to denote human beings: 8 names of objects, natural phenomena and songs expressed by feminine nouns with Ukrainian feminizing suffixes **-ка/-иц**, and 6 feminitive names of female animals or creatures.*

Key words: feminitives, translations, linguogenderology, literature translations.